L'AIGUADOLÇ 39 (2011), pàg. 37-40 Edita: Institut d'Estudis Comarcals de la Marina Alta

ELS LLIBRES DE NO FICCIÓ I L'ASSAIG JUVENIL: UNA APOSTA NECESSÀRIA

Diego Gómez

SEMBLA QUE LA CRISI S'ESCAMPA PER TOT ARREU i en el ram del llibre s'escolten molt sovint certes lamentacions sobre la poca estima que els joves tenen per la lectura. Percepcions que moltes vegades llegim en articles d'opinió i en boca dels docents i dels editors. Però, sense dubtes, la joventut actual s'acosta al món de l'escriptura i de lectura molt més del que ens sembla. S'ha produït un canvi important en els hàbits del jovent i ha augmentat espectacularment la lectura denominada digital amb moltes hores davant de la pantalla de l'ordinador, buscant informació en webs, rebent i enviant missatges i participant activament en les cada vegada més mediàtiques xarxes socials. D'aquesta forma es comparteixen, s'exposen i analitzen diversitat de textos.

I si a aquesta revolució mediàtica textual, li afegim la producció constant de literatura infantil i juvenil al País Valencià, ens trobem en una conjuntura optimista i relativament satisfactòria. Conjuntura que es veu facilitada per l'aparició en el mercat d'obres escrites per a joves que s'aventuren a tractar temes i gèneres no massa freqüentats i una mica amagats per la producció narrativa majoritària, que es decanta excessivament per una producció d'obres de ficció insubstancials i d'evasió, que no responen malgrat la seua comercialització, a les necessitats dels joves d'avui.

Al mercat literari valencià, cal ressenyar la presència d'obres amb una clara intencionalitat didàctica, que tracten d'harmonitzar la bona qualitat creativa dels textos amb l'adequada transmissió de valors que tota obra artística ha de posseir. Obres que informen

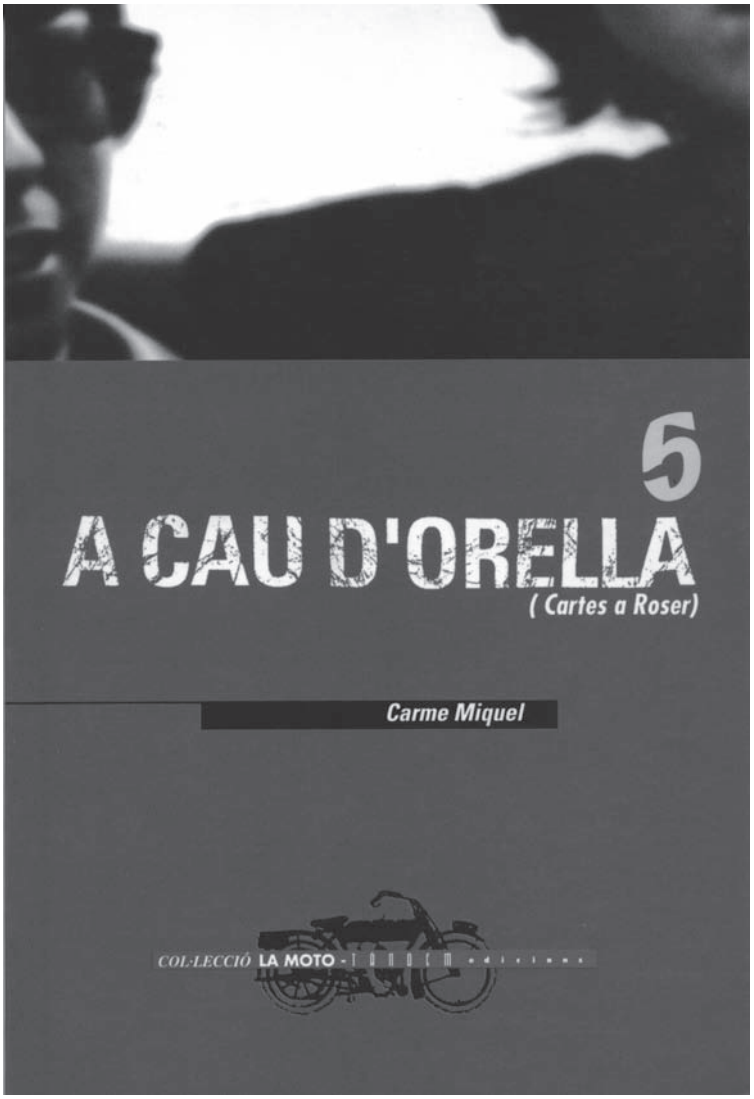

Un llibre i una autora de referència

i reflexionen sobre temes d'interés i problemàtiques actuals que afecten a la societat, però exposats des d'una perspectiva conceptual i expressiva molt adient per als nostres joves. Per tant, ens trobem davant de textos d'assaig juvenil molt recomanables. Tota una aposta necessària i imprescindible per a la normalitat lingüística i literària dels ciutadans i ciutadanes del futur.

Abans de fer un petit recorregut per les col·leccions d'assaig juvenil de les nostres editorials, cal esmenar dues obres especialment significatives i de citació obligada com a referent d'aquest tipus de literatura d'assaig que pretén més enllà d'entretenir, educar en valors. Són les obres de Carme Miquel a la col·lecció "La Moto" de Tàndem Edicions. *A cau d'orella (cartes a Roser)* i *Murmuris i crits (cartes a Mireia).* Amb un estil àgil i de fàcil lectura per a pares i fills, l'autora ens presenta un ventall de cartes adreçades en primera persona a les seues dues filles, tractant un munt de temes interessants per als joves: el món de la política, la democràcia, la violència, el nacionalisme, els nouvinguts, la globalització, les ONG... sempre des posicionaments equilibrats que s'allunyen del moralisme i que aposten per la conversa, el consens i la reflexió en el món de la joventut actual. Obres de lectura imprescindible.

Les col·leccions

Una de les col·leccions amb més intencionalitat assagística és la de "Claus per a entendre el món" d'Edicions del Bullent, que iniciada en 2004 té ja publicats tretze títols de temàtica diversa i actual molt vàlids per a la reflexió de la població juvenil. Com a obres a destacar de la col·lecció, cal esmenar la primera en editar-se, *Un cafè amb Raixada,* d'Albert Toldrà, on l'autor simula una conversa entre un professor i una alumna magrebí. També títols com *Aquí ningú és estranger,* d'Aitana Guia i Conca, *Les cares de la integració* de Francesc Gisbert, o *Un país al desert* de Francisco Collado, ens acosten al món de la immigració amb una clara finalitat d'evitar actituds racistes i xenòfobes i una aposta vital per la convivència de cultures. També el món de les dones, el moviment feminista, la igualtat de gènere i les problemàtiques de la moda, tenen els seus títols com *La xiqueta que volia ser* d'Arantxa Bea i *SOS! Bulling* de Joaquina Barba. L'educació sexual i la diversitat existent en l'àmbit de les relacions sexuals són tractats en *Què tinc ací baix?* de Rosa Sanchis i Enric Senabre i en *Estima com vulgues!* de Ximo Cádiz. En les darreres obres de

la col·lecció tenen cabuda dos títols que desenvolupen temàtiques engrescadores per al coneixement del nostre públic juvenil, *El mico destronat* de Toni Gisbert, que intenta acostar-nos a la relació de l'home en l'univers i amb la natura i *La globalitza...que?* de Josep Villarroya, que ens endinsa en les claus per entendre el fenomen que mou les relacions socials i comercials actuals en el món.

L'altra col·lecció més significativa en temes de no ficció dirigida als joves és "El Nord", d'Edicions Bromera, una col·lecció d'obres de no ficció adreçades als joves que tracten temes d'actualitat que els són ben pròxims tot combinant l'amenitat amb el rigor. Dels nou títols publicats, cal ressenyar en primer lloc les aportacions d'Aidan Macfarlane i Ann McPherson en *La veritat sobre les drogues, La veritat sobre les relacions* i *Bulling. Quan els joves són víctimes i agressors,* tres títols que ens acosten de forma senzilla a tres dels temes vitals que preocupen a la nostra joventut actual. També Tobies Grimaltos en *Pren-te la vida amb filosofia,* amb l'ajuda d'una miqueta de ficció fa un recorregut pels grans temes filosòfics a l'estil de l'obra de Jostein Gaarder *El món de Sofia.* Cal destacar l'obra de la periodista Maria Josep Picó *El planeta i tu*, pel seu tarannà didàctic a l'hora d'abordar el tema de l'ecologia. La col·lecció es tanca amb dos títols d'Enric Senabre, *Política per a joves inquiets* i *El sabor de la ciutadania,* per comprendre les inquietuds socials i la indignació de molts joves en la nostra societat del segle XXI.

Com podem comprovar, i malgrat la percepció que el jovent i la lectura no formen una parella molt ben avinguda, l'oferta de producció literària assagística i de no ficció és prou diversa, rica i vàlida. Una producció que intenta l'aproximació d'aquests dos mons aparentment distanciats. Sens dubte, els joves poden trobar llibres publicats en la nostra llengua amb textos engrescadors, amb temàtiques d'interés, amb estructures senzilles i semblants als que poden llegir en els seus blocs. Tot un repte necessari per al nostre futur com a societat de progrés i com a poble que es preocupa per formar una joventut més sensible i intel·ligent.